

PERUSKOULU UUDISTUU

Tietoa vanhemmille

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Hyvät vanhemmat,

miksi lähetämme teille tämän esitteen uudesta opetussuunnitelmasta?

Me haluamme lisätä vanhempien tietoisuutta siitä, mitä koulussa tapahtuu. Samalla tahdomme saada aikaan jatkuvaa vuoropuhelua, jotta kodin ja koulun yhteistyö kehittyy. Lapsi on sama ihminen kotona ja koulussa – hyvä yhteistyö toteutuu aina lapsen parhaaksi.

Suomalainen perusopetus on maailman-kuulua. Sen tasa-arvo, maksuttomuus ja tuki erilaisille oppilaille ovat asioita, joista meidän on syytä olla ylpeitä. Opetussuunnitelman uudistaminen luo pohjaa sille, että opetus kehittyy vielä paremmaksi.

Kirsi Lindroos
Opetushallituksen pääjohtaja

Peruskoulu kehittyy - opetussuunnitelma uudistuu

Opetushallitus on vuoden 2004 alussa päättänyt uusista perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista vuosiluokille 1–9. Valtakunnalliset perusteet toimivat pohjana kunnan tai koulun opetussuunnitelman laatimiselle. Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön kaikilla vuosiluokilla viimeistään 1.8.2006.

Perusopetuslaki ja asetukset sekä opetussuunnitelman perusteet luovat yhtenäiset linjat koulutyölle koko Suomessa. Valtioneuvoston päättämä tuntijako määrittelee oppiaineet ja niiden tuntimäärät.

Moni asia opetuksessa uudistuu. Tässä esitteessä kerrotaan, mitä perusopetus on, mitä tapahtuu koulun työtavoille, oppiaineille ja arvioinnille, mihin ohjausta tarvitaan ja mitä oikein on erityinen tuki ja oppilashuolto.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet löytyvät osoitteesta www.oph.fi -> **opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteet**. Perusteita sekä oman kunnan ja koulun opetussuunnitelmaa voi tiedustella oppilaan koulusta.

Perusopetus on suomalaisen sivistyksen perusta

Perusopetus kestää tavallisesti yhdeksän vuotta. Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä ja antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Kunta järjestää perusopetusta peruskoulussa ja osoittaa koulupaikan alueensa oppivelvollisille. Oppilaalla on oikeus pyrkiä myös muuhun kuin kunnan osoittamaan kouluun. Kunta voi järjestää lisäopetusta perusopetuksen suorittaneille nuorille. Lisäopetus kestää yleensä vuoden, ja sen aikana nuori voi vahvistaa valmiuksiaan jatkaa ammatillisissa opinnoissa tai lukiossa.

Ennen perusopetusta lapsella on oikeus osallistua esiopetukseen. Yksivuotinen esiopetus on lapsille vapaaehtoista, mutta kunnalla on velvollisuus tarjota sitä kaikille halukkaille. Esiopetusta voidaan järjestää sekä päiväkodeissa että kouluissa.

Kuka on oppivelvollinen?

Suomessa vakituisesti asuva lapsi on oppivelvollinen. Lapsen oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, kun hän täyttää seitsemän vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut kymmenen vuotta. Perusopetuslaki 25 § (1998/628).

Opetus ja sen edellyttämät oppikirjat ja muu oppimateriaali sekä työvälineet ja työaineet ovat oppilaalle peruskoulussa maksuttomia. Lisäksi opetukseen osallistuvalla annetaan jokaisena työpäivänä maksuton ateria. Perusopetuslaki 31 § (1998/628).

Opetussuunnitelma on koulutyön selkäranka

Opetus peruskoulussa pohjautuu opetussuunnitelmaan. Opetussuunnitelmassa määritellään koulun kasvatus- ja opetuksen kannalta keskeiset asiat. Tällaisia ovat koulun arvot ja tavoitteet, eri oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien tavoitteet, sisällöt ja työtavat sekä oppilaan arviointi. Tärkeitä ovat myös kodin ja koulun yhteistyö, oppilashuolto, oppimisympäristö sekä koulun toimintatavat.

Opetussuunnitelman laatimisesta vastaa koulutuksen järjestäjä eli yleensä kunta. Usein opetussuunnitelmassa on kunta-kohtainen osa, jota kaikki kunnan koulut noudattavat, ja koulukohtaisia osia, jotka koulut laativat itse. Vanhemmat voivat osallistua koulun opetussuunnitelman tekemiseen.

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta. Opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti yhteistyössä kotien kanssa.

Mitä uudet opetussuunnitelman perusteet tuovat opetukseen?

Opetussuunnitelmia uudistetaan, jotta koulu voi paremmin vastata oppilaiden ja muuttuvan yhteiskunnan tarpeisiin.

Opetussuunnitelman perusteet on laadittu yhtenäistä, yhdeksänvuotista perusopetusta varten. Jako ala-asteisiin ja yläasteisiin on poistunut. Opetus voidaan käytännössä järjestää yhdessä koulussa, jossa ovat luokat 1–9, tai useammassa koulussa, joista yhdessä voivat esimerkiksi olla luokat 1–2, 1–4 tai 1–6 ja toisessa ylemmät luokat. Opetussuunnitelma luo pohjan sille, että koulut voivat toteuttaa yhtenäistä perusopetusta.

Lasten osallistumisen esiopetukseen otetaan huomioon peruskoulussa. Esiopetus vahvistaa edellytyksiä hyvään koulun aloittamiseen.

Opetussuunnitelman perusteissa määritellään aiempaa tarkemmin opetuksen tavoitteet ja oppimisen arvioinnin periaatteet. Perusteisiin on kirjattu oppiaine-kohtaiset hyvän osaamisen kuvaukset sekä päättöarvioinnin kriteerit, jotka yhtenäistävät arviointia ja parantavat oppilaiden oikeusturvaa.

Oppiaineissa tapahtuu muutoksia. Kaikkien aineiden tavoitteet ja sisällöt uudistuvat. Äidinkieltä ja kirjallisuutta, matematiikkaa sekä historiaa ja yhteiskuntaoppia opetetaan vähän enemmän kuin aiemmin. Fysiikka ja kemia ovat itsenäisiä oppiaineita jo viidenneltä luokalta lähtien; aiemmin niiden opiskelu on alkanut seitsemännellä luokalla. Historia ja yhteiskuntaoppi ovat aiemmin olleet yksi oppiaine, ja nyt

niitä opetetaan kahtena eri aineena. Terveystieto alkaa uutena oppiaineena seitsemännellä luokalla. Alemmilla luokilla sitä opetetaan osana muita aineita.

Koulun työtapoja ja opetusmenetelmiä monipuolistetaan. Entistä paremmin huolehditaan siitä, että ympäristö ja työtavat tukevat oppimista ja ottavat huomioon oppilaiden erilaisuuden.

Oppilaille tarjottavaa tukea, kuten tukiopetusta, erityisopetusta, oppilaanohjausta ja oppilashuoltoa, halutaan vahvistaa.

Peruskoulussa opiskeltavia aineita ovat äidinkieli ja kirjallisuus, matematiikka, vieras kieli, toinen kotimainen kieli, uskonto tai elämäkatsomustieto, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta, kotitalous sekä oppilaanohjaus. Vuosiluokilla 1–4 opiskellaan lisäksi oppiainekokonaisuutta, jonka nimi on ympäristö- ja luonnontieto. Viidennestä luokasta lähtien kokonaisuus jakautuu biologiaan ja maantietoon sekä fysiikkaan ja kemiaan. Seitsemänneltä luokalta alkaa terveystiedon opetus. Lisäksi jokainen koulu tarjoaa oppilaalle valinnaisia oppiaineita. Valinnaisaineista päättää kunta tai koulu.

Oppilas opiskelee peruskoulussa vähintään seuraavat tuntimäärät

- 1. ja 2. luokalla 19 tuntia viikossa
- 3. ja 4. luokalla 23 tuntia viikossa
- 5. ja 6. luokalla 24 tuntia viikossa
- 7., 8. ja 9. luokalla 30 tuntia viikossa

Kodin ja koulun yhteistyötä tiivistetään

Vanhemmilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Koulu vastaa oppilaan opetuksesta ja kasvatuksesta kouluyhteisön jäsenenä. Koulun tehtävä on antaa huoltajille tietoa niin, että he voivat seurata ja edistää lapsensa koulunkäyntiä ja oppimista. Kodin ja koulun yhteistyö on välttämätöntä, jotta koulutyö onnistuu.

Koulunkäynti on oppilaan omaa vastuullista työtä ensimmäiseltä luokalta lähtien. Kodin tuki ja kiinnostus koulutyötä kohtaan ovat koululaiselle tärkeitä aivan peruskoulun loppuun asti. Vanhempien ja opettajien yhteydenpito helpottaa koulunkäyntiä. Vanhempien osuus on erityisen tärkeä, kun mietitään opiskelun tavoitteita ja arvioidaan oppilaan edistymistä.

Koulun ja kodin yhteistyötä tehdään monin tavoin. Opettaja ja vanhemmat voivat yhdessä neuvotella, miten yhteistyötä käytännössä tehdään ja miten tietoja vaihdetaan. Vanhempainillat, juhlat, avoimien ovien päivät ja yhteiset retket ovat tästä esimerkkejä. Omalla luokalla yhteistyömuotoja voivat olla vanhempien kokoukset ja keskustelutilaisuudet, lapsen opiskelun tavoitteita ja arviointia koskevat keskustelut, luokkatoimikunta sekä luokan omat juhlat ja retket. Kirjalliset tiedotteet,

sähköpostiviestit, reissuvihkot ja puhelin-keskustelut ovat myös osa yhteistyötä.

Säännöllinen keskustelu koulun ja kodin välillä helpottaa asioiden hoitamista myös ongelmatilanteissa. Yhteistyön merkitys korostuu erityisesti muutosvaiheissa, esimerkiksi kun opettaja vaihtuu tai oppilas siirtyy koulusta toiseen.

Kun jokin asia koulutyössä askarruttaa, on ensimmäiseksi aina hyvä ottaa yhteys lapsen omaan opettajaan. Koulun johtaja tai rehtori vastaa koulun työstä ja opetuksen järjestäjä, yleensä kunta, koulujen toiminnasta. Myös lääninhallituksen puoleen voi kääntyä, jos on tarpeen selvittää, onko toiminta säädösten mukaista.

Kodin ja koulun kasvatustyön tukemiseksi oppilaille voidaan järjestää kerhotoimintaa. Kerhotoiminta voi olla osa koululaisen aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Peruskoulussa tehdään monenlaista työtä

Peruskoulussa oppilas työskentelee eri aiheiden ja oppiaineiden parissa ja oppii monenlaisia tietoja ja taitoja. Koulussa opitaan entistä enemmän tekemällä, kokeilemalla ja tutkimalla. Työhön keskittyminen, asioiden pohdinta ja pitkäjänteisyys tehtävien tekemisessä ovat haasteita monelle oppilaalle. Tavoitteena on kehittyä hyväksi oppijaksi.

Oppilasta rohkaistaan kysymään ja kuuntelemaan, ottamaan selvää ja itse osallistumalla vaikuttamaan asioihin. Yhteistyötaitoja ja vastuunottoa itsestä ja muista harjoitellaan. Tärkeitä ovat myös tiedon hankkimisen, muokkaamisen ja välittämisen taidot, taito tehdä käsillä, liikkuminen sekä valmius ilmaista itseä.

Tavoitteellinen ja monipuolinen työskentely vaikuttaa oppilaan haluun oppia. Työtavat valitaan peruskoulussa siten, että tilaa jää myös ikäkaudelle ominaiseen luovaan toimintaan, elämyksiin ja leikkiin. Tämä on tärkeää, jotta oppimisen ilo ja halu säilyvät.

Kun opettaja pohtii opetusmenetelmien valintaa, hän pyrkii ottamaan huomioon oppilaiden erilaisuuden sekä sen, mitä he ovat siihen mennessä oppineet ja kokeneet. Tyttöjen ja poikien välillä on eroja, samassa ryhmässä voi olla eri-ikäisiä oppilaita, ja koululaiset etenevät oppimisessaan eri tahtia. Monissa kouluissa on myös oppilaita, joiden kieli ja kulttuuritausta ovat erilaisia kuin muiden. Tarvittaessa oppilaalle voidaan laatia yksilöllinen oppimissuunnitelma.

Ympäristö vaikuttaa oppimiseen

Hyvä oppimisympäristö tukee oppimista monin tavoin. Parhaimmillaan se antaa mahdollisuuksia aktiiviseen ja monipuoliseen opiskeluun, yhteistyöhön ja myös omassa rauhassa tekemiseen. On tärkeää, että oppilas voi tuntea olonsa turvalliseksi ja luottaa aikuisten tukeen.

Oppilaat oppivat yhtä lailla luokassa kuin sen ulkopuolellakin – koko kylä tai kaupunki voi olla oppimisen paikka. Teknologia laajentaa oppimisympäristöä entisestään. Tietoverkkojen ja muiden välineiden avulla päästään hakemaan tietoa ja yhteyksiä kaukaakin. Ajanmukaiset oppimateriaalit edistävät osaltaan oppimista.

Tärkeä osa oppimisympäristöä ovat koulun ihmiset ja ihmisten väliset suhteet, erityisesti oppilaiden ja koulun aikuisten

vuorovaikutus. Myös koulun ilmapiiri sekä toimintatavat vaikuttavat oppimiseen. Tämän päivän koulussa halutaan toimia avoimesti ja tehdä yhteistyötä.

Opettajan tavalla opettaa on suuri vaikutus siihen, mitä oppilaat kokevat ja oppivat. Myös jokainen oppilassukupolvi luo osaltaan koulun toimintakulttuuria; oppilaille tulee olla mahdollisuus osallistua sen kehittämiseen.

Kotona voidaan luoda lapselle hyvä oppimisympäristö. Vanhempien kiinnostus koulutyötä kohtaan, kannustus kotitehtäviä tehtäessä ja työskentelytilan rauhallisuus edistävät oppimista.

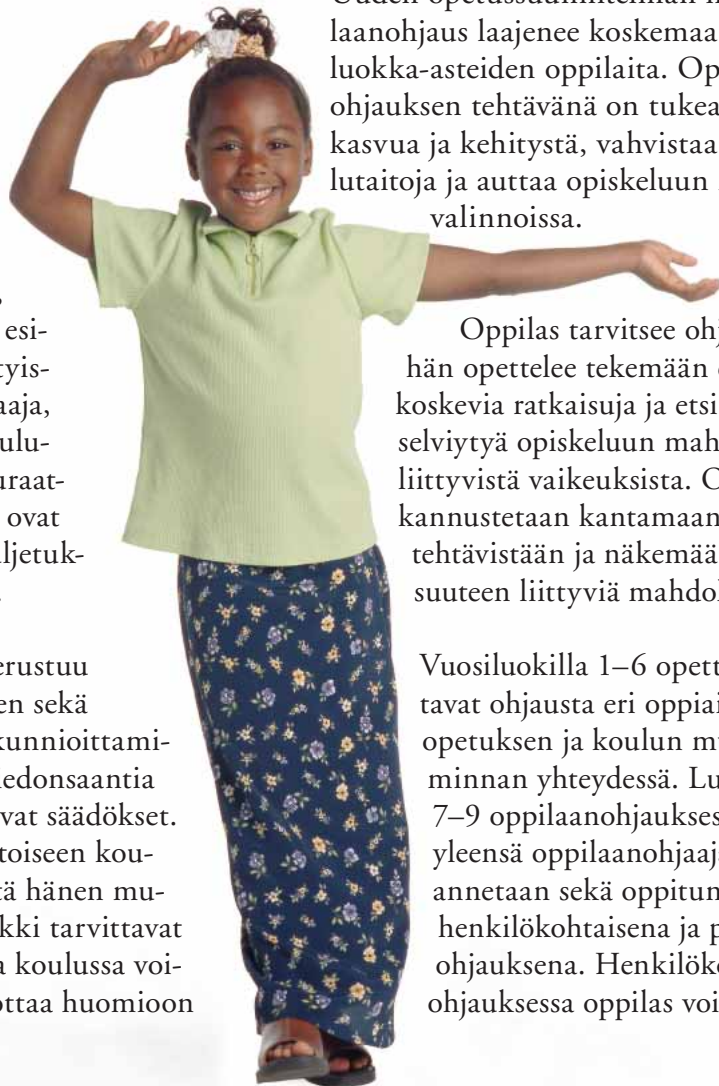
Oppilaasta pidetään huolta

Oppilashuolto tarkoittaa sitä, että koulussa huolehditaan oppilaiden hyvinvoinnista. Oppilashuollon tehtävänä on edistää koko koulu yhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta sekä tukea oppilaiden kehitystä ja oppimista. Oppilashuollon avulla pyritään myös ehkäisemään syrjäytymistä. Oppilaiden mahdollisiin vaikeuksiin ja koulun ongelmatilanteisiin, kuten koulu-kiusaamiseen, poissaoloihin ja päihteiden

käyttöön, halutaan puuttua varhaisessa vaiheessa.

Oppilaista huolehtivat kaikki koulun aikuiset. Työtä tehdään yhdessä kotien kanssa. Jos koulussa on oma oppilashuoltoryhmä, siihen voivat kuulua esimerkiksi rehtori, erityisopettaja, opinto-ohjaaja, terveydenhoitaja, koulupsykologi ja koulukuraattori. Oppilashuoltoa ovat myös koulumatkakuljetukset ja kouluruokailu.

Oppilashuoltotyö perustuu luottamuksellisuuteen sekä lapsen ja huoltajan kunnioittamiseen. Sitä ohjaavat tiedonsaantia ja salassapitoa koskevat säädökset. Kun oppilas siirtyy toiseen kouluun, on tärkeää, että hänen mukanaan siirtyvät kaikki tarvittavat tiedot. Näin uudessa koulussa voidaan alusta alkaen ottaa huomioon koululaisen tarpeet.

Ohjaus auttaa eri tilanteissa

Uuden opetussuunnitelman myötä oppilaanohjaus laajenee koskemaan kaikkien luokka-asteiden oppilaita. Oppilaanohjauksen tehtävänä on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä, vahvistaa opiskelutaitoja ja auttaa opiskeluun liittyvissä valinnoissa.

Oppilas tarvitsee ohjausta, kun hän opettelee tekemään elämäänsä koskevia ratkaisuja ja etsii keinoja selviytyä opiskeluun mahdollisesti liittyvistä vaikeuksista. Oppilasta kannustetaan kantamaan vastuuta tehtävistään ja näkemään tulevaisuuteen liittyviä mahdollisuuksia.

Vuosiluokilla 1–6 opettajat antavat ohjausta eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Luokilla 7–9 oppilaanohjauksesta vastaa yleensä oppilaanohjaaja. Ohjausta annetaan sekä oppitunneilla että henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena. Henkilökohtaisessa ohjauksessa oppilas voi keskustella

omista opinnoistaan, valinnoistaan sekä elämäntilanteestaan.

Ura- ja elämänsuunnittelun tueksi peruskoulussa järjestetään työelämään tutustumisen jaksoja, joiden aikana oppilaat voivat saada kokemuksia eri työpaikoista ja ammattialoista. He voivat tutustua myös lukio- tai ammatilliseen koulutukseen. Vanhemmat voivat keskustella oppilaan opiskelusta ja valinnoista opettajan tai oppilaanohjaajan kanssa.

Koulu tiedottaa ainevalinnoista ja jatko-opiskelumahdollisuuksista sekä yhteis-

haun aikatauluista. Oppilasta ohjataan myös itse hankkimaan tietoa eri koulutusvaihtoehdoista, työelämästä ja ammanteista sekä käyttämään erilaisia tietolähteitä.

Joskus oppilas tarvitsee lisää tukea oppimiseen

Opinnoissa edistyminen vaatii joskus tavallista enemmän tukea. Koulun tukikeinoja ovat tukiopetus, osa-aikainen erityisopetus sekä erityisopetus. Monet oppimisvaikeuksia aiheuttavat tekijät voidaan tunnistaa jo ennen koulunkäynnin

alkua neuvolan viisivuotistarkastuksessa tai esiopetuksen aikana. Myös perusopetuksen aikana oppimisvaikeuksia voidaan selvittää. Mitä varhemmin lapsi saa tukea oppimiseen, sitä paremmin vältetään vaikeuksien kasvaminen suuriksi.

Tukiopetus on tarkoitettu opinnoissa tilapäisesti jälkeen jääneille tai muutoin erityistä tukea tarvitseville oppilaille. Tuen tarve liittyy usein johonkin oppiaineeseen tai opiskeltavaan asiaan. Tukiopetusta antaa tavallisesti oppilaan oma luokanopettaja tai aineenopettaja.

Osa-aikainen erityisopetus on tarpeen oppilaalle, jolla on lieviä oppimisen tai sopeutumisen vaikeuksia. Hän voi tarvita tukea yhden tai usean oppiaineen opiskeluun. Erityisopettaja arvioi yhdessä oppilaan oman opettajan kanssa tarvittavat tukitoimet ja suunnittelee oppilaalle ohjelman. Koululaiselle voidaan laatia oma oppimissuunnitelma, jossa opiskelun tavoitteet ja työtavat mietitään tarkasti. Oppilas työskentelee muutoin omassa luokassaan, mutta saa erityisopettajan antamaa opetusta muutaman tunnin viikossa sovitun jakson ajan. Joskus riittää muutaman viikon mittainen jakso, ja

joskus tarvitaan koko lukuvuosi tai vielä pitempi aika.

Jos oppilas tarvitsee paljon lisätukea, hänet voidaan siirtää kokopäiväiseen erityisopetukseen. Siirtämistä pohditaan yhdessä asiantuntijoiden kanssa, ja tarvittaessa lääkäri tai psykologi tutkii oppilaan. Vanhempia kuullaan aina erityisopetukseen siirron yhteydessä.

Erityisopetusta voidaan antaa yleisopetuksen ryhmässä tai erityisluokalla. Jokaiselle erityisopetukseen siirretylle oppilaalle laaditaan henkilö-

kohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Siihen kirjataan mm. kuvaus oppilaan oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, oppimisen tavoitteet ja sisällöt sekä tuntimäärät, arvioinnin periaatteet ja tukimuodot, kuten avustus, apuvälineet ja oppimateriaalit. Vanhemmat osallistuvat suunnitelman laatimiseen, ja he myös seuraavat yhdessä opettajien kanssa sen toteutumista.

Kaikkien tukitoimien tehtävänä on auttaa oppilasta suorittamaan perusopetuksen koko oppimäärä. Jos tämä ei tuesta huo-

limatta onnistu, oppiaineiden oppimäärää voidaan yksilöllistää. Tällöin koko perusopetuksen oppimäärä tai yksittäisiä aineita opetetaan oppilaan kykyjen mukaan. Jokainen oppivelvollisuutensa suorittanut koululainen on jatko-opintokelpoinen riippumatta siitä, minkä oppimäärän hän on suorittanut.

Palaute ohjaa oppimisessa eteenpäin

Perusopetuksen aikana arvioinnin tehtävä on antaa oppilaalle monipuolista palautet-

ta oppimisesta sekä ohjata ja kannustaa opiskelua. Vanhemmille annettavan palautteen tarkoitus on auttaa heitä tukemaan lapsensa opiskelua.

Arviointi perustuu monipuoliseen osaamiseen. Tärkeitä eivät siis ole vain kokeissa saavutetut tulokset, vaan myös oppilaan työskentely tunneilla ja erilaisissa oppimistilanteissa, kotitehtävät ja muut työt.

Tietoa oppilaan oppimisesta ja edistymisestä voidaan lukuvuoden aikana antaa todistuksilla ja vapaamuotoisilla arviointitiedotteilla sekä keskusteluilla. Todistus on annettava vähintään kerran vuodessa lukuvuoden päätteeksi.

Koulussa arvioidaan oppilaan oppimista ja työskentelyä. Lisäksi vähintään kerran lukuvuodessa annetaan arvio oppilaan käyttäytymisestä. Arvioinnissa voidaan käyttää numeroita, sanallisia arvioita tai niiden yhdistelmiä. Arvosana yksin ei kerro, millä oppiaineen osa-alueella oppilas selviytyy hyvin ja missä olisi syytä tehdä lisää työtä. Numeron sijasta tai sen

lisäksi voidaan antaa sanallinen arvio, joka kuvaa koululaisen edistymistä, oppimista ja työskentelyä monipuolisemmin kuin numero. Pelkkää sanallista arviointia voidaan käyttää seitsemännenden luokan loppuun asti.

Käytettävä numeroasteikko on 10 erinomainen, 9 kiitettävä, 8 hyvä, 7 tyydyttävä, 6 kohtalainen, 5 välttävä ja 4 hylätty.

Uusissa opetussuunnitelman perusteissa on määritelty kuhunkin oppiaineeseen hyvän osaamisen kuvaukset. Kuvaukset on eri aineissa tehty eri luokka-asteille, esimerkiksi matematiikassa toisen ja viidennen luokan loppuun. Kuvaukset kertovat, mitä oppilaan tulee osata, jotta hänen osaamisensa voidaan arvioida hyväksi. Numeroarviointia käytettäessä tämä tarkoittaa arvosanaa 8. Opettaja käyttää kuvauksia apunaan, kun hän arvioi oppilaan osaamista.

Opetuksen tehtävänä on myös kehittää oppilaan taitoja arvioida omaa toimintaansa ja oppimistaan. Itsearviointi auttaa oppilasta muodostamaan osaamisestaan

realistisen kuvan ja tukee terveen itsetunnon kehittymistä.

Luokalta toiselle

Jos oppilas on saanut lukuvuoden päättyessä kaikissa oppiaineissa hyväksytyt arvosanan tai sanallisen arvion, hän yleensä siirtyy seuraavalle luokalle. Jos kuitenkin yhdessä tai useammassa oppiaineessa on hylätty arvosana tai sanallinen arvio, rehtori ja oppilaan opettajat harkitsevat yhdessä, onko oppilas syytä jättää luokalle. Luokalle jättäminen ei siis ole

automaattinen seuraus hylätyistä arvosanoista, vaan siitä on tehtävä erillinen päätös. Päätös voi olla myös ehdollinen siten, että luokalta siirtyminen edellyttää lisänäyttöä lukuvuoden päätyttyä. Toisaalta oppilas voidaan jättää luokalle ilman hylättyjä arvosanoja, jos se oppilaan yleisen koulumenestyksen vuoksi katsotaan tarpeelliseksi. Ennen tällaista luokallejättämispäätöstä keskustellaan oppilaan huoltajan kanssa.

Peruskoulun päättäminen ja päättöarviointi

Vuosiluokat 8 ja 9 muodostavat perusopetuksen päättövaiheen, jonka tehtävänä on myös ohjata oppilasta jatko-opintoihin ja kehittää valmiuksia toimia yhteiskunnassa ja työelämässä.

Perusopetuksen päätyttyä oppilas saa päättötodistuksen, jonka arvosanat siirteään yhteishakurekisteriin. Ammatillisen koulutuksen ja lukioiden opiskelijavalinta tehdään niiden perusteella. Oppilaan oikeusturvan kannalta on tärkeää, että arvosanat ovat vertailukelpoisia. Päättöarvosanaa annettaessa noudatetaan opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä

päättöarvioinnin kriteerejä. Kriteereissä kuvataan ne tiedot ja taidot, joita tarvitaan arvosanaan 8.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Syksystä 2004 alkaen kunta voi tarjota perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä kaikkien vuosiluokkien erityisoppilaille. Toimintaa tarjotaan koulun työvuoden aikana arkipäivisin keskimäärin kolme tuntia päivässä klo 7-17 välisenä aikana. Kunta voi periä toimintaan osallistumisesta maksun.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan keskeiset tavoitteet ja sisällöt määritellään Opetushallituksen antamissa perusteissa. Käytännön toimintasuunnitelma laaditaan kunnassa. Toiminnalla tuetaan koteja lapsen kasvatuksessa. Ennen ja jälkeen koulupäivän lapselle tarjotaan turvallinen ympäristö, jossa hän voi aikuisen ohjauksessa osallistua monipuoliseen ja virkistävään toimintaan. Tavoitteena on edistää lapsen hyvinvointia ja terveyttä.

Opetushallitus
PL 380
00531 Helsinki
(09) 774 775
vanhemmat@oph.fi